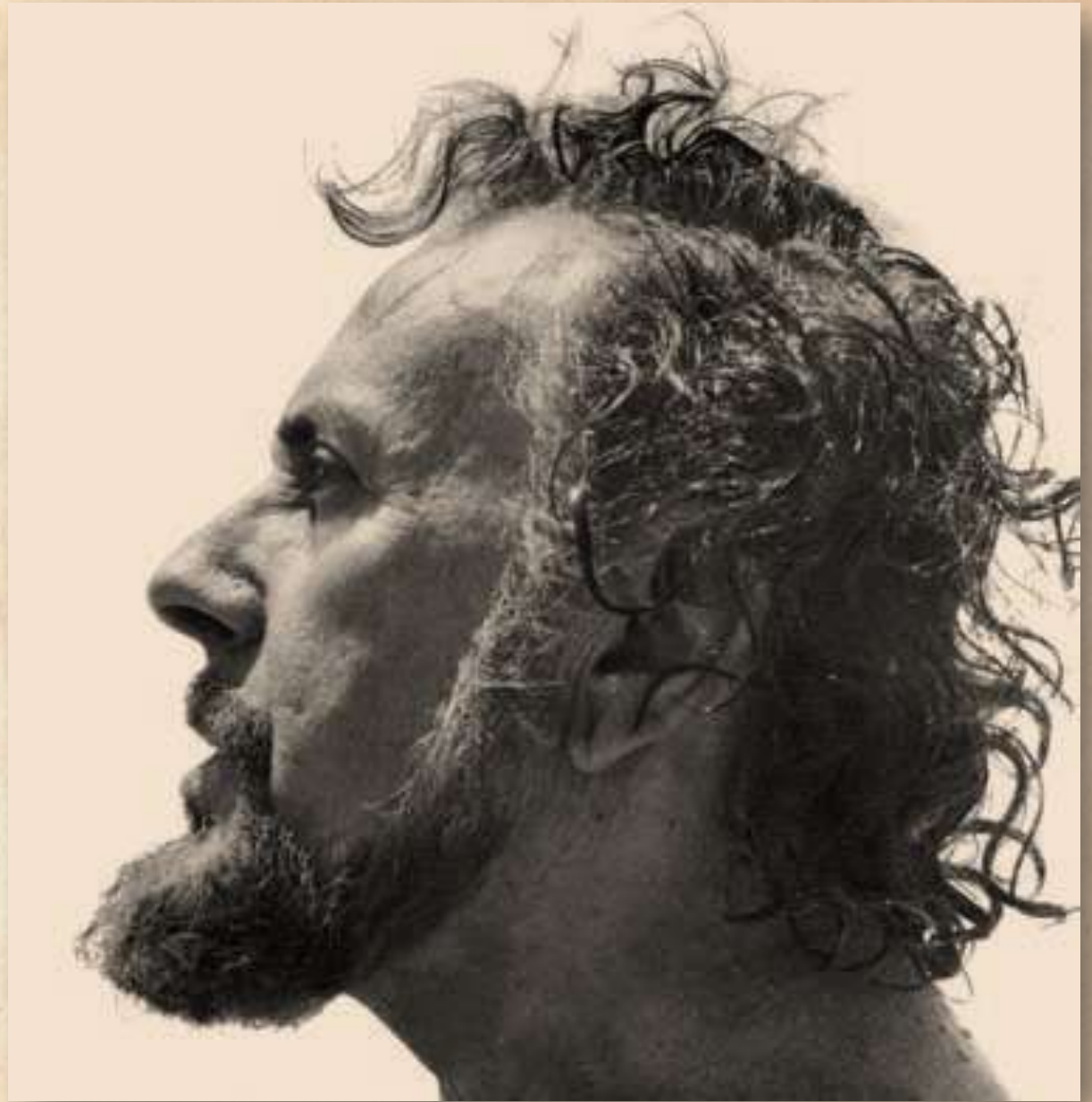

Γιάννης
Ρίτσος

100 χρόνια
από τη
γέννησή του

"Τα χρόνια της εξορίας"

video

Και πρέπει να προσέχουμε την κάθε κίνηση και σκέψη μας και λέξη
γιατί, για ό,τι γίνεται κείνο που λείπει,
φέρουμε τώρα, εμείς μονάχα, ακέρια την ευθύνη.

ΣΧΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΥΣΙΑΣ

Την πρώτη και την τελευταία σου λέξη
την είπαν ο έρωτας και η επανάσταση.
Όλη σου τη σιωπή την είπε η ποίηση. Τι γρήγορα
που μαδούν τα τριαντάφυλλα.

ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Είπε: Πιστεύω στην ποίηση, στον έρωτα, στο θάνατο,
γι' αυτό ακριβώς πιστεύω στην αθανασία. Γράφω ένα στίχο,
γράφω τον κόσμο· υπάρχω· υπάρχει ο κόσμος.

ΚΙΤΚΛΙΔΩΜΑ

Μέσα στον άγριον άνεμο
ψηλά, ψηλά,
απ' το ύψος του λευκότερου γλάρου –
ελευθερία.

ΧΑΡΤΙΝΑ

Γεννήθηκα για να προφτάσω
να χαιρετήσω στην άκρη του δρόμου
τον ήλιο των ματιών σου.

ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Στο διάφανο φτερό ενός εντόμου μελέτησα τη γεωγραφία της τέχνης.

3 x 111 ΤΡΙΣΤΙΧΑ

Το ξέρω πως καθένας μονάχος πορεύεται στον έρωτα,
μονάχος στη δόξα και στο θάνατο.
Το ξέρω. Το δοκίμασα. Δεν ωφελεί.
Άφησέ με να 'ρθω μαζί σου.

Η ΣΟΝΑΤΑ ΤΟΥ ΣΕΛΗΝΟΦΩΤΟΣ

Ο Γιάννης Ρίτσος γεννήθηκε στη Μονεμβασιά την Πρωτομαγιά του 1909.

Το 1925 εγκαθίσταται στην Αθήνα, όπου εργάζεται για λίγο ως δακτυλογράφος και αντιγραφείας συμβολαίων.

Το επόμενο έτος προσβάλλεται από φυματίωση. Στο σανατόριο «Σωτηρία» όπου νοσηλεύεται (1927-30) μυείται στον μαρξισμό από μέλη του ΚΚΕ.

1934-36:

Στις συλλογές «Τρακτέρ» (1934), «Πυραμίδες» (1935), εκφράζει τους νέους προσανατολισμούς του επιχειρώντας μια ρήξη που αποδεικνύεται, όμως, αρκετά επώδυνη.

Το Μάιο του 1936

η αιματηρή καταστολή
της διαδήλωσης των
απεργών καπνεργατών
στη Θεσσαλονίκη

τού εμπνέει τον

«Επιτάφιο»,

αυτό το μοιρολόι της
μάννας μπροστά στο σώμα
του σκοτωμένου γιου της,
που μετατρέπεται σε
κοινωνική διαμαρτυρία.

1937-43:

Είναι η περίοδος της λυρικής έκρηξης.

«Το τραγούδι της αδελφής μου» είναι το ποίημα που θα του εξασφαλίσει το “χρίσμα” από τον ηλικιωμένο Παλαμά:
*«Παραμερίζουμε, Ποιητή,
για να περάσεις».*

Η «Εαρινή συμφωνία» (1938) έρχεται να επουλώσει πληγές: ψυχική ανάταση μπροστά στο θαύμα του πρωτοφανέρωτου έρωτα.

1944-53:

Σε όλη τη διάρκεια της Κατοχής ο ποιητής είναι καθηλωμένος στο κρεβάτι από σοβαρή υποτροπή της φυματίωσης.

Πολλά από τα γραπτά του, μεταξύ των οποίων και ένα πολυσέλιδο μυθιστόρημα, καταστράφηκαν στα Δεκεμβριανά.

Τα χρόνια της Αντίστασης εμπνέουν τη «Ρωμισούνη» και την «Κυρά των Αμπελιών» (1945-47).

Από την κόλαση της Μακρονήσου ο λόγος γίνεται κραυγή που ανεβαίνει στον «Πέτρινο χρόνο» (1949) και στα «Ημερολόγια εξορίας».

Ένα δραματικό χρονικό της δεκαετίας 1940-50 είναι «Οι γειτονιές του κόσμου» (1949-51)

Ο κύκλος κλείνει με την «Ανυπότακτη πολιτεία» (1952-53).

1954-67:

Το 1954 ο Ρίτσος παντρεύεται τη
Γαρυφαλιά Γεωργιάδη.

Η γέννηση της κόρης του Έρης
εμπνέει στον ποιητή
το «Πρωινό Άστρο» (1955)

➤ Στη Συλλογή «Τέταρτη διάσταση»
και στη *Σονάτα του σεληνόφωτος*
(Α' Κρατικό Βραβείο Ποίησης-1956)
ο Ρίτσος θα μιλήσει για τη μοναξιά,
την ερωτική στέρηση,
το γήραςμα του σώματος
και των πραγμάτων

1967-72:

Αμέσως μετά το πραξικόπημα του 1967, ο Ρίτσος οδηγείται πάλι στην εξορία (Γυάρος, Λέρος) και, στη συνέχεια, τίθεται σε κατ' οίκον περιορισμό στη Σάμο έως το τέλος του 1970. Παράλληλα, αντιμετωπίζει το φάσμα του θανάτου (νοσηλεύεται στον «Άγιο Σάββα» φρουρούμενος).

1972-83:

Τα αλληγορικά «Δεκαοχτώ
λιανοτράγουδα της πικρής
πατρίδας» (1973)
καταγγέλλουν το καθεστώς.

Η «Γιραγκάντα» (1973) και
το «Κωδωνοστάσιο» (1974)
ευαγγελίζονται τον
αντιδικτατορικό ξεσηκωμό
(Πολυτεχνείο), αλλά και
εγκαινιάζουν νέους
εκφραστικούς τρόπους.

↳ Το πλήθος των βραβείων και των τιμητικών διακρίσεων στο εξωτερικό, όπως και οι μεταφράσεις ποιημάτων του σε διάφορες γλώσσες μαρτυρούν την ολοένα και μεγαλύτερη διεθνή απήχηση του έργου του.

↳ Ο Γιάννης Ρίτσος πέθανε στις 11 Νοεμβρίου 1990, αφήνοντας πενήντα ανέκδοτες συλλογές ποιημάτων.

↳ Οι συλλογές που εκδόθηκαν αμέσως μετά το θάνατό του με τον τίτλο «Αργά, πολύ αργά μέσα στη νύχτα» (1991) είναι η ύστατη χειρονομία του.

«Γεύση βαθιά του τέλους υφραίνεται του ποιήματος. Αρχή».

Τα χρόνια της εξορίας

Στον Εμφύλιο εξορίζεται
στη Λήμνο (1948),
στη Μακρόνησο (1949),
στον Αη-Στράτη (1950).

Στα χρόνια της δικτατορίας συλλαμβάνεται
και εξορίζεται στη Γυάρο και στη Λέρο.

video

Απαγγελία
« ΟΙ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ »

video

Απαγγελία
« Ημερολόγια εξορίας »

video

ΛΗ-ΣΤΡΑΤΗΣ

Απαγγελία
« οι γειτονιές του κόσμου »

video

Απαγγελία
« Αγρύπνια »

« 18 λιανοτράγουδα της πικρής πατρίδας »

- συλλεϊτουργο
- ταμένος

video

Συμμετείχαν

Οι μαθητές

Ευγενίου Ε.

Καμαριάννης Γ.

Λαμπίδα Β.

Μακαρώνη Χ.

Μπαμπασίδου Ε.

Χατέλου Μ.

Χατζηαγγελάκη Κ.

Υπεύθυνοι εκδήλωσης

Ζήκα Β.

Καραγεωργίου Ν.

Κίτσος Δ.

Παπαδόπουλος Σ.

Πετρούδα Γ.

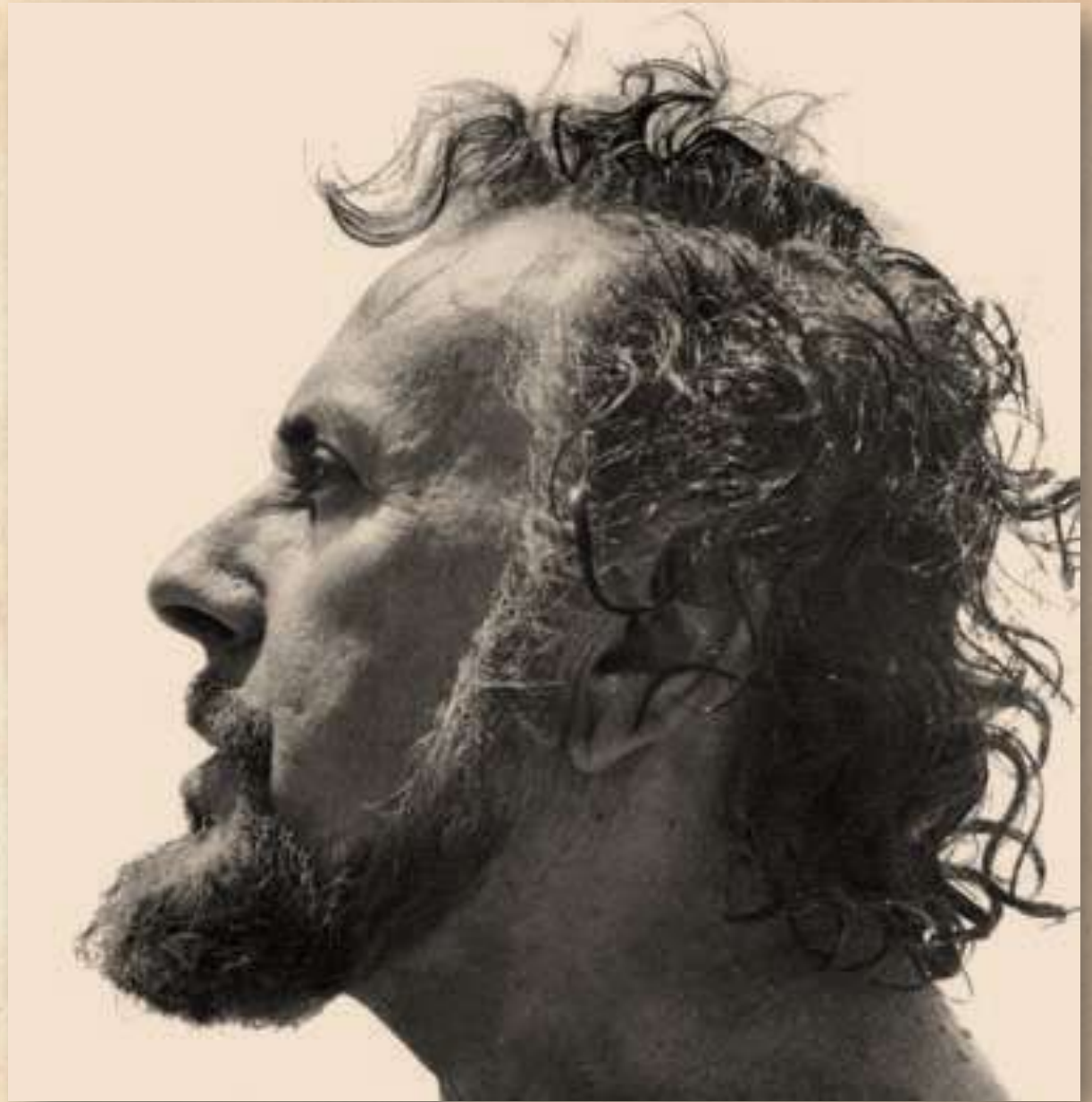
Μουσική επιμέλεια : Μάμμος Ε.

Τραγούδι : Μπουντζή Α.

Ευχαριστούμε την κ. Λιανοπούλου Ελένη
για την πολύτιμη βοήθειά της

Γιάννης
Ρίτσος

100 χρόνια
από τη
γέννησή του

"Τα χρόνια της εξορίας"